

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
КІРОВОГРАДСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

07.05.2019

м. Кропивницький

№61/2-рк/к

ФОП Діденко С.М.

вул. Припортова, 42, кв. 40,
м. Черкаси, 18021

Про припинення дій,
що містять ознаки порушення
законодавства про захист
від недобросовісної конкуренції

Адміністративна колегія Кіровоградського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали дослідження та подання юридичного сектору від 07.05.2019 № 61-03/12 П,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) 18.07.2018 до Кіровоградського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) листом від 18.07.2018 б/н надійшла заява громадянки Жиденко О.М. (м. Кропивницький) (далі – гр. Жиденко О.М. або Заявник) щодо, на думку Заявника, ознак порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції в діях фізичної особи – підприємця Діденко С.М. (ідентифікаційний номер 2265922892, адреса: вул. Припортова, 42, кв. 40, м. Черкаси, 18021) (далі – ФОП Діденко С.М.) при реалізації оцту спиртового з харчової сировини з позначенням на етикетці «Оцет 9%» (далі – оцет).
- (2) Дорученням Антимонопольного комітету України від 22.08.2018 №13-01/686 уповноважено Відділення розглянути заяву гр. Жиденко О.М. від 18.07.2018 б/н та за наявністю підстав прийняти відповідне рішення.

2. СТОРОНИ

(3) Сторонами є:

- Заявник – фізична особа Жиденко О.М. (м. Кропивницький);
- фізична особа – підприємець Діденко С.М. (ідентифікаційний номер 2265922892, адреса: вул. Припортова, 42, кв. 40, м. Черкаси, 18021) (далі – ФОП Діденко С.М.).

Як вбачається із відомостей щодо ФОП Діденка С.М., які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, видами його діяльності є оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами (код КВЕД 46.33), оптова торгівля іншими продуктами харчування, у тому числі рибою, ракоподібними та молюсками (код КВЕД 46.38), пакування (код КВЕД 82.92), складське господарство (код КВЕД 52.10) та інше.

- (4) Тобто, ФОП Діденко С.М. є суб'єктом господарювання відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. ОБСТАВИНИ

Обставини встановлені за результатами розгляду заяви

- (5) Заявник купила на оптовому овочевому ринку у м. Кропивницькому (вул. Героїв України, 35) у фізичної особи-підприємця Капран Ірини Миколаївни (ідентифікаційний номер 2741903682, адреса: вул. Тернопільська, 16 Б, м. Кіровоград) (далі – ФОП Капран І.М.) оцет для домашнього консервування, який виробляється приватним підприємством «САН-ВЕНТО» (ідентифікаційний код 32262480, юридична адреса: вул. Залізняка, буд. 3, с. Зубра, Пустомитівський р-н, Львівська обл., 81135, адреса потужностей виробництва: вул. Ів. Франка, 83, смт. Красне, Буський р-н, Львівська обл.) (далі – ПП «САН ВЕНТО») на замовлення ФОП Діденко С.М. Після використання оцту домашня консервація Заявника була зіпсована.
- (6) Для з'ясування обставин на вміст оцтової кислоти зразки оцту Заявником були передані до Державного підприємства «Кіровоградський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації» (м. Кропивницький) (далі – ДП «Кіровоградський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації») для лабораторних випробувань.
- (7) За результатами лабораторних випробувань, згідно із протоколом випробувань харчової продукції від 16.07.2018 року №350-352/07-18Х випробувальної лабораторії ДП «Кіровоградський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації», зафіксовано фактичне значення масової частки оцтової кислоти в зразку оцту ПП «САН-ВЕНТО» виготовленого на замовлення ФОП Діденко С.М. на рівні 5,1 %.
- (8) До заяви гр. Жиденко О.М. надала пляшку оцту, який вона придбала у ФОП Капран І.М..
- (9) Аналізом етикетки, яка розміщена на пляшці, в яких реалізується оцет, Відділенням встановлено наступне.

- (10) Упаковка оцту столового, який виробляється ПП «САН-ВЕНТО» на замовлення ФОП Діденко С.М., має такий вигляд:

- (11) На етикетці оцту столового розміщено його назву «ОЦЕТ», позначення вмісту оцтової кислоти – 9%», об'єм – 1л, товарний знак «ОДНА РОДИНА», написи «якісний продукт», «Приклад сервірування», «Купуйте українське», інформацію про замовника та виробника продукції, склад, спосіб застосування: «перед вживанням розвести водою у співвідношенні 1:2», написи: «Дата виробництва вказана на етикетці» та «Номер партії відповідає даті виробництва», строк придатності до вживання – 12 місяців з дати виробництва, умови зберігання продукції та ДСТУ 2450:2006, згідно якого виготовлена продукція. При цьому, дата виробництва оцту на етикетці відсутня.
- (12) Отже, цілком природно, що у потенційного споживача складається враження, що він придбаває саме оцет спиртовий з харчової сировини із вмістом оцтової кислоти 9 %, а не 5,1 %.
- (13) На вимогу Відділення ФОП Діденко С.М. листом від 21.09.2018 № 35 повідомив, що оцет виробляється виключно з харчової сировини згідно ДСТУ 2450:2006, тому на етикетці зазначено напис: «Оцет». **Розробником дизайну макету етикетки являється ФОП Діденко С.М.** Договору на постачання оцту між ФОП Діденко С.М. та ПП «САН-ВЕНТО» не існує, оцет ФОП Діденко С.М. отримує від споживчого товариства «Капелька» (ідентифікаційний код 30863609, адреса: вул. Івана Франка, 83, смт Красне, Буський р-н, Львівська обл.) (далі – СТ «Капелька»).
- (14) Першу поставку оцту для ФОП Діденко С.М. СТ «Капелька» здійснило 29.06.2017, що підтверджується видатковою накладною № РН-0000192 від 29.06.2017, яку додав ФОП Діденко С.М. до своєї відповіді. Орієнтовна ціна оцту у торгівельній мережі станом на 31.08.2018 становила 7,20 грн. за літр.
- (15) На пункт 7 вимоги Відділення від 11.09.2018 № 02-15/1125 щодо копій документів за

2017 рік та січень-серпень 2018 року, які підтверджують, що масова частка оцтової кислоти в оцті складає 9%, ФОП Діденко С.М. не надав жодних належних доказів, які б свідчили, що вміст масової частки оцтової кислоти в оцті становить 9 %.

- (16) Разом з тим, за повідомленням ФОП Діденко С.М. (лист від 21.09.2018 № 35), він з 2017 року реалізовує оцет згідно договорів постачання 42 суб'єктам господарювання з м. Черкаси та Черкаської області. Обсяг реалізації оцту за травень 2017 - серпень 2018 становить 115 710 пляшок на суму 103 379,33 гривні.
- (17) Аналізом договорів на постачання продукції, укладених між ФОП Діденко С.М. (Постачальник) та суб'єктами господарювання (Покупець), встановлено наступне.
- (18) У пункті 1.1. договорів (Предмет договору) зазначено: «Постачальник зобов'язується на умовах, передбачених цим договором, передати у власність Покупця, а Покупець прийняти та оплатити продукцію у кількості та асортименті, зазначеній в специфікації, або згідно вписаних накладних».
- (19) У пункті 1.2. (Предмет договору) – «Якість та комплектність продукції повинна відповідати ДСТУ, сертифікату якості, чи іншій нормативно-технічній документації».
- (20) У пункті 5.2. (Відповідальність сторін) – «Якщо поставка неякісного товару або невідповідність його чинним стандартам, ТУ в рамках терміну реалізації призведе до накладання штрафних санкцій на Покупця з боку відповідних державних органів або будь-яких збитків, Постачальник зобов'язаний компенсувати Покупцю нанесені збитки у повному обсязі».
- (21) Оцет, який ФОП Діденко С.М. замовив у ПП «САН-ВЕНТО», з розміщенням на його пляшках етикетки з написом: «Оцет 9 %», розробником якої є ФОП Діденко С.М., реалізується у м. Кропивницькому ФОП Капран І.М. на оптовому овочевому ринку (вул. Героїв України, 35), де і відбулось його придбання Заявником, фізичною особою-підприємцем Бондар Оксаною Володимирівною (ідентифікаційний номер 2719303560, адреса: вул. Тельмана, 37, м. Кіровоград) (далі – ФОП Бондар О.В.) та фізичною особою-підприємцем Синенко Галиною Василівною (ідентифікаційний номер 2349005287, адреса: вул. Кільцева, 13/63, м. Кіровоград) (далі – ФОП Синенко Г.В.) на муніципальному ринку «Черемушки» (вул. Євгена Тельнова, 2).
- (22) Отже, реалізація оцту здійснюється на споживчих ринках м. Кропивницького, де дуже велике скупчення споживачів товару, у тому числі оцту.
- (23) Постачальником оцту для ФОП Синенко Г.В. (лист від 22.03.2019 б/н) є фізична особа-підприємець Чубенко Владислав Васильович (ідентифікаційний номер 2727417699, адреса: вул. Космонавта Попова, 11, корп. 1, кв. 62, м. Кіровоград).
- (24) На вимоги Відділення ФОП Бондар О.В. листом від 27.03.2019 б/н повідомила, що протягом серпня 2018 – березня 2019 придбавала оцет на оптовій базі у м. Черкаси у невідомого їй суб'єкта господарювання для подальшої його реалізації в м. Кропивницький, ФОП Капран І.М. (лист від 20.03.2019 б/н) – на 1-му оптового ринку (вул. Кільцева, 63), тобто у ФОП Бондар О.В.
- (25) Слід зазначити, що у серпні 2018 року роздрібна ціна «оцту 9 %» у ФОП Бондар О.В. становила 8,90 грн. за літр, ФОП Синенко Г.В. – 9,25 та ФОП Капран І.М. – 8,50, в той час, як ціна **замінника оцту 9 %** – від 9 до 11 гривень. Це може підтверджувати, що

«оцет 9 %», який ФОП Діденко С.М. реалізує через інших осіб, не містить оцтову кислоту на рівні 9 %.

Законодавча аргументація

- (26) Виробництво оцтів в Україні регламентується ДСТУ 2450:2006 «Оцти з харчової сировини. Загальні технічні умови», що є обов'язковим для виконання всіма суб'єктами господарювання на всій території України.
- (27) Відповідно до ДСТУ 2450:2006, оцет з харчової сировини – водяний розчин оцтової кислоти, одержаний біохімічним методом аеробного окислення оцтовокислими бактеріями харчової спиртовмісної сировини з подальшою пастеризацією, освітленням, фільтрацією, фасуванням.
- (28) Оцти з харчової сировини поділяють на такі види: спиртовий; спиртовий ароматизований; яблучний та винний.
- (29) Оцет спиртовий – оцет, одержаний методом аеробного окислення оцтовокислими бактеріями етилового ректифікованого спирту з харчової сировини.
- (30) Оцет спиртовий ароматизований – оцет, одержаний доданням до спиртового оцту екстрактів або настоїв сировини рослинного походження чи прянощів, натуральних харчових запашних речовин чи ідентичних натуральним, свіжих або сухих прянощів чи рослинної сировини, фруктових соків, меду.
- (31) Оцет яблучний – оцет, одержаний окисленням оцтовокислими бактеріями яблучних виноматеріалів, зброджених яблучних соків.
- (32) Оцет винний – оцет, одержаний окисленням оцтовокислими бактеріями виноградних виноматеріалів, зброджених соків, витяжок, пикетів.
- (33) Оцти за якістю повинні відповідати вимогам цього стандарту (п. 5.1.1).
- (34) Залежно від масової частки оцтової кислоти оцти виробляють (п. 5.1.2):
 - спиртовий: 6,0 %, 9,0 %, 12,0 %;
 - спиртовий ароматизований: 3,0 %, 6,0 %, 9,0 %;
 - яблучний: 6,0 %, 9,0 %;
 - винний: 4,0 %, 6,0 %, 9,0 %.
- (35) За фізико-хімічними показниками оцти повинні відповідати значенням (п. 5.1.5):
 - масова частка оцтової кислоти для оцту спиртового (6,0 %, 9,0 % та 12,0 %) повинна становити 6,0 %, 9,0 % та 12,0 %;
 - спиртового ароматизованого (3,0 %, 6,0 % та 9,0 %) - 3,0 %, 6,0 % та 9,0 %,
 - яблучного (6,0 % та 9,0 %) – 6,0 % та 9,0 %;
 - винного (4,0 %, 6,0 % та 9,0 %) – 4,0 %, 6,0 % та 9,0 %.
- (36) Маркування оцту повинне містити, зокрема, наступну інформацію, викладену державною мовою (п. 8.2): спосіб застосування: «Оцет перед вживанням розводять водою у співвідношенні:
 а) 12-відсотковий – 1:3;
 б) 9-відсотковий – 1:2;
 в) 6-відсотковий – 1:1;

г) 4- та 3-відсотковий – «готовий до вживання»».

- (37) Строк придатності оцту спиртового від дня фасування становить 12 місяців (п. 10.5).
- (38) Масову частку оцтової кислоти визначають за кількістю гідроксиду натрію, що використаний на титрування проби оцту. Діапазон вимірювання від 0,1 % до 12,5 % (п. 11.4).
- (39) Таким чином, за фізико-хімічними показниками оцет спиртовий 6,0 %, 9,0 % та 12,0 % повинен відповідати значенням частки оцтової кислоти.
- (40) При цьому, оцет, який ФОП Діденко С.М. реалізує через інших осіб, як зазначалось вище, **містить оцтову кислоту на рівні 5,1 %, що не відповідає вимогам ДСТУ 2450:2006.**
- (41) Разом з цим, слід зазначити, що в Україні існує чинний стандарт Мінагрополітики України «Замінники оцту, одержані з оцтової кислоти. Технічні умови. СОУ 15.87-37-411:2006». Згідно з цим нормативним документом або власними технічними умовами виробники мають право виготовляти замінники оцту, **шляхом розведення водою харчової оцтової кислоти** і застосуванням запашних речовин чи без них, фасовані і призначені для реалізації через торговельну мережу, систему громадського харчування. Залежно від технології виробництва дані **замінники оцту поділяють на такі види: столовий та столовий ароматизований.**
- (42) Таким чином, **натуральні оцти**, які виготовлені відповідно до ДСТУ 2450:2006, одержують біохімічним методом аеробного окислення етилового спирту оцтовокислими бактеріями з харчової сировини із подальшими пастеризацією, освітленням, фільтрацією та фасуванням, в той час, як для виготовлення **«замінників оцтів»** використовують воду та оцтову кислоту, змішуючи їх в необхідних пропорціях, тому вони значно дешевші.
- (43) Відповідно до пункту 5 наказу Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики за № 487 від 28.10.2010 «Про затвердження Технічного регламенту щодо правил маркування харчової продукції» (далі – Наказ), який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11.02.2011 за № 183/18921 (зі змінами, внесеними Наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі № 639 від 28.05.2012) маркування харчових продуктів та способ, яким його виконують, не повинні вводити в оману споживача стосовно характеристик харчового продукту, зокрема його природи, ідентичності, властивостей, стану, складу, кількості, часових характеристик придатності (зберігання), походження, способу виробництва чи одержання.
- (44) Згідно з пунктом 6 Наказу у маркуванні, оформленні, рекламуванні харчових продуктів забороняється використання будь-якої інформації, яка вводить в оману споживача або містить інформацію щодо властивостей харчового продукту, яких у нього немає.

Кваліфікація дій

- (45) У контексті дефініції статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» суб'єкту господарювання забороняється поширювати інформацію, що вводить в оману.

- (46) Концентрація оцтової кислоти всіх видів оцту повинна бути позначена на маркуванні.
- (47) Коли оцтову кислоту занадто розбавили водою, домашня консервація може зіпсуватися, адже рецепти, як правило, розраховані на оцет міцністю 9%. Якщо розчин має меншу концентрацію, домашні заготовки не зможуть зберігатися довго чи матимуть незадовільний смак, що підтверджується викладеними у заяві гр. Жиденко О.М. фактами.
- (48) У назві продукції та під час оформлення етикетки оцту ФОП Діденко С.М. зазначив «Оцет 9 %», що може сприйматися споживачем, що він придбаває оцет спиртовий з харчової сировини із вмістом оцтової кислоти 9 %, у той час як вона фактично значно менше - на рівні 5,1 %.
- (49) Таким чином, розміщена на етикетці оцту інформація про вміст оцтової кислоти є неправдивою.

4. ВИСНОВОК ВІДДІЛЕННЯ

- (50) Відповідно до вимог статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема, внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на намір цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, послуг цього суб'єкта господарювання.
- (51) Назва та властивості продукції впливають на намір споживача щодо його придбання, дозволяють відрізнити одну продукції від іншої та забезпечують можливість споживачу зробити свій свідомий і компетентний вибір.
- (52) Розміщення на етикетці оцту неправдивої інформації може вводити споживачів в оману щодо вмісту оцтової кислоти у цьому продукті та створювати у них враження про певні споживчі властивості продукту, спонукаючи споживачів до його придбання.
- (53) Пересічний споживач, побачивши на етикетці позначення «оцет 9 %» може сприйняти його як свідчення того, що оцет, який ФОП Діденко С.М. реалізує через інших осіб, містить оцтову кислоту на рівні 9 %, що може поставити ФОП Діденко С.М. у більш вигідне становище у порівнянні з конкурентами, які дотримуються вимог чинного законодавства України, оскільки здатне привернути увагу споживача і виступає додатковим стимулом до придбання цього продукту.
- (54) Отже, ФОП Діденко С.М. може посилити свою конкурентну позицію та отримати неправомірні переваги у конкуренції не завдяки власним досягненням, що є однією із ознак економічної конкуренції, а шляхом поширення неправдивих відомостей.
- (55) У Відділенні відсутня інформація, яка б свідчила, що дії ФОП Діденко С.М. призвели до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції.
- (56) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам

адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, - щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

- (57) Ураховуючи наведене, на підставі пункту 10 частини 5 статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія Кіровоградського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає фізичній особі – підприємцю Діденку С.М. (ідентифікаційний номер 2265922892, адреса: вул. Припортова, 42, кв. 40, м. Черкаси, 18021) такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», а саме: поширення неправдивої інформації на етикетках з позначенням «Оцет 9 %» на пляшках оцту спиртового з харчової сировини із вмістом оцтової кислоти меншою, ніж 9 % ($\pm 0,2$ %).
2. Не допускати в подальшому порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Кіровоградське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у **десятиденний строк** з дня їх отримання з **наданням підтверджуючих документів про їх виконання**.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова Відділення

Л.Гречана

Члени колегії:

А.Пастушенко

Г.Царенко